

Me mōhio koe ki tō inihua pūmate tūturu

He nui te mōrea o ngā pūmate tūturu o tō tātau whenua ātaahua. He pai tonu te mōhio kei te tiakina koe e tā mātau kaupapa rīanga pūmate tūturu, me te mōhio hoki ki ōna whāititanga.

Kua huria e EQC ki a NHC Toka Tū Ake

I te **1 o Hūrae 2024** i huri a EQC ki a Natural Hazards Commission Toka Tū Ake.

He ture hou tā mātau, ko te Natural Hazards Insurance Act, ā, ko ngā kerēme hou mō ngā tūkinotanga o ngā pūmate tūturu i pā i te 1 o Hūrae 2024, i muri mai rānei, ka whakahaerehia i raro i tēnei Ture hou. E kīia ana tā mātau inihua ko te Natural Hazards Cover (NHCover). Ko ngā tūkinotanga i pā mai i mua o te 1 o Hūrae 2024 kei raro i te Earthquake Commission Act 1993.

He rite te inihua i raro i ngā Ture e rua, ā, ka pānuitia ngā kōrero mō te inihua i tā mātau paetukutuku i: www.naturalhazards.govt.nz

Ka inihuatia koe mō ngā tūmomo pūmate tūturu

Ka inihua mātau i tō kāinga me tō whenua mai i ngā tūmomo pūmate, tae atu ki ngā rū, ngā horo whenua, ngā mahi puia, ngā mahi ngāwhā, me te ngaru taitoko.

E kapi hoki i te inihua tō whenua kua inihuatia mai i ngā marangai me ngā waipuke (i te nuinga o te wā e whakaratoa ana te inihua kāinga mō ēnei āhuatanga e tō kaupapahere rīanga tūmataiti).

Ā, e inihua ana mātau i ngā tūkinotanga o te ahi ka pā mai nā tētahi o ērā pūmate tūturu i runga ake.

Mā tō utu Rīanga Pūmate Tūturu ka whakarite kei te āhei atu koe ki te NHCover

Mēnā ka tūkinohia tō papanoho e tētahi pūmate tūturu, ka whakarato te NHCover i te **\$300,000 tuatahi** o tō rīanga mō tō kāinga i inihuatia me te inihua mō ētahi wāhi ake o te whenua i raro, ā, e pae ana. Ka whakamahia e mātau te kupu “home” i roto i ēnei mōhiohio, ā, ka whakamahia e te Ture te kupu “dwelling”.

Ko te hunga he kaupapahere rīanga tūmataiti he inihua ahi kei roto kei te āhei atu ki tēnei inihua, ā, ka utu i tētahi utu mā tā rātau utuhoko inihua tūmataiti. Otirā, ko te hunga whai rīanga tūmataiti whaimana mō tō rātau kāinga, kāinga hararei rānei kei roto ko te inihua ahi ka utu i te utu Rīanga Pūmate Tūturu, ā, e āhei ana ki tā mātau inihua.

Me kōrero ki tō kairīanga mō te tuku kerēme

Ka mahi ngā kairīanga mā mātau ki te aromatawai me te whakahaere i ngā kerēme kia māmā ake ai te hātepe mō ngā kiritaki.

Mēnā me tuku kerēme koe, he pātai rānei āu mō tō inihua (arā, he aha e inihuatia ana, me ngā mea kāore i te inihuatia), ko tō kairīanga tō hunga hei whakapā atu i te nuinga o te wā.

Me mōhio ki tō inihua

Tō kāinga – te \$300,000 tuatahi

Mō tō kāinga, ka tuku inihua mātau mō:

- tō kāinga, kāinga hararei rānei
- ngā whare, ngā hanganga rānei ka whakamahia e koe mō tō noho o ia rā (hei tauira, ngā hēte, ngā karāti, ngā pēkora)
- ētahi ratonga waiwai e rato ana ki tō kāinga, pērā i te wai, ngā manga, parakaingaki, te kapuni, ngā whakamahana, ngā waea whakawhitiwhiti.

Te nui o tā mātau inihua

Mēnā ka tūkinohia tō kāinga e tētahi pūmate tūturu, me kī ka taea e mātau te whakarato atu ki te **\$300,000 + GST** tuatahi mō te whakatika, te whakakapi rānei i tō kāinga me ngā whare hāngai.

Ko ngā inihua i runga ake i tēnei rahinga ka whakaratoa mā tō kaupapahere rīanga tūmataiti.

He pai tonu te tiro tiro haere tonu i te rahinga o tō inihua kāinga e utua ana e koe mai i tō kairianga mēnā ka rahi mō te whakatū anō i tō kāinga.

Tō whenua – inihua ahurei me ngā whāititanga

He itiiti noa ngā whenua pēnei i a Aotearoa i te ao katoa he tuku rīanga whenua papanoho, e whakaratoa ana e te Natural Hazards Commission. Me kī ko tēnei inihua he tautoko i ngā tapitapi, ā, tē taea e koe te hoko

inihua whenua tāpiri mā tō kairianga. Ka tuku pea ētahi kairianga i ngā inihua whakakī tāpiri mō ngā hanganga whenua pērā i ngā pātū maioro, ngā piriti me ngā karawata. Me kōrero ki tō kairianga ki te kimi he aha ngā inihua e wātea ana.

Mō tō whenua, e inihuatia ana e mātau tētahi wāhi whāiti:

- te whenua, ā, atu ki te **8m** e pae ana i tō kāinga me ngā whare me ngā hanganga hāngai
- te whenua i raro i tō ara kuhu matua atu ki te **60m** mai i te whare
- ētahi pātū maioro, ngā piriti me ngā karawata, ki tētahi tepenga.

Kua pōtaetia tō whenua

Ka taea anake e mātau te inihua i ngā utu tapitapi atu ki te pōtae whenua, ā, i takea mai i te uara o tō whenua i inihuatia, i tūkinohia.

I te mea he tautoko tēnei, i ētahi wā kāore e rahi tā mātau inihua ki te tapitapi katoa i ngā tūkinotanga ki tō papanoho. He mea nui kia mārama koe ki ēnei tepenga, ā, me pēhea tō whakahaere i ngā mōrea ki tō papanoho. Ka kitea e koe ētahi taipitopito anō i tā mātau paetukutuku: www.naturalhazards.govt.nz/know-your-cover.

Kei roto i ēnei mōhiohio ko tētahi whakarāpopototanga whānui o te rīanga e tukuna ana e mātau i raro i te Natural Hazards Insurance Act. Ka mana te Ture i ngā wā katoa i runga ake o ngā kōrero o tēnei mātāre.

He whaikiko ngā mōhiohio kei tēnei mātāre ki ngā rangatira whare ka utu i te utu Rīanga Pūmate Tūturu mā tētahi kairianga tūmataiti he mema ia nō te pātuitanga rīanga me mātau. Mō ngā kiritaki Direct NHCover, te hunga rānei kāore e pātui tō rātau kairianga tūmataiti me mātau, he rerekē pea ngā taipitopito he pēhea tō toro atu ki te NHCover, te tuku kerēme rānei. Mō ētahi atu mōhiohio haere ki www.naturalhazards.govt.nz/insurance-and-claims/

Mō Natural Hazards Commission Toka Tū Ake

Ko te Natural Hazards Commission Toka Tū Ake te kaupapa rīanga pūmate tūturu o Aotearoa mō te tūpono ka tūkinohia tō kāinga e tētahi pūmate tūturu.

He mea whakatū te kaupapa i te tau 1945 hei whakarite ka āhei atu te iwi whānui o Aotearoa ki te inihua pūmate tūturu.

Tata ki te 80 tau i muri mai, he nui ngā huringa kua oti i a mātau engari kei te pūmau tonu mātau ki ā mātau mahi hei whakaiti i te pānga o ngā pūmate tūturu ki te iwi, ngā papanoho me te hapori mā te:

1. whakahaere i te kaupapa rīanga inihua pūmate tūturu mō tō tātau whenua
2. haumi ki te rangahau me te mātauranga kia nui ake ai te tū pakari o ngā hapori
3. āwhina ki te whakatipu i te takatū o Aotearoa ki ngā pūmate tūturu, nō reira kei konei mātau ina hiahia koe.

Whakapā mai

Ka taea e koe te whakapā mai mā te īmēra ki info@naturalhazards.govt.nz

Me tuhi atu ki **NHC Toka Tū Ake, PO Box 311, Wellington 6140**

Me waea atu hoki ki **0800 DAMAGE (0800 326 243)**

Mēnā ehara ko te reo Ingarihi tō reo tuatahi ka taea e koe te tono mō tētahi kaiwhakamāori reo, koreutu ki a koe, Mēnā he Turi koe, he uaua te rongō, he turi me te kāpō, he uaua te kōrero, ka āhei koe ki te whakamahi i te New Zealand Relay Service. www.nzrelay.co.nz

